

L'INSTITUT QUE HEM ANAT FENT

Conferència de la sessió inaugural del curs 1983-84 a càrrec del Dr. JOSEP ALSINA i BOFILL, Ex-President de l'Institut d'Estudis Catalans i Ex-President de la Societat Catalana de Biologia.

Sovint, anant pel món, m'he adonat que la visita turística que estava fent a la ciutat, A, B o C no l'havia feta mai a Barcelona i potser a cap altra ciutat catalana. D'aquí ve —em deia— que segurament conec més alguna ciutat forastera que les meves. Això que s'esdevé amb la superfície del país qui sap si passa també amb les institucions, i no és impossible que parlem molt de l'Institut d'Estudis Catalans i mai no haguem fet cap esforç per conèixer la seva història i el seu present i per a reflexionar sobre la seva projecció futura.

Discórrer sobre el passat de l'Institut resulta ben útil perquè ens dona eloqüentment dues lliçons que no hauríem d'oblidar mai. La primera és la revelació de la força creadora de la intel·lectualitat catalana quan disposa d'un mínim de mitjans de treballs. Res no ho demostra més que la desproporció entre la modèstia d'aquests mitjans i el volum i nivell dels resultats aconseguits per l'Institut d'Estudis Catalans. La normalització de la llengua, la creació de la Biblioteca de Catalunya, la catalogació i recuperació de monuments, els Estudis Universitaris Catalans, els múltiples serveis i les nombroses

publicacions de gran qualitat, tot això fou dut a terme amb suports irrisoris. La segona lliçó —que tampoc no hem d'oblidar— és que la pèrdua del poder polític de Catalunya sempre a dut aparellada implacablement la marginació de l'Institut i la reducció substancial de les possibilitats de treballs dels nostres estudiosos.

“Per altra banda —diu Miquel Terradell (1)— potser pocs s'han adonat que l'Institut d'Estudis Catalans s'inscriu dins un corrent concret de les institucions d'alta cultura o d'investigació a Europa, i que en realitat ha fet un paper capdavanter, com un dels iniciadors d'una nova fórmula.” Els centres d'estudis d'origen medieval eren les Universitats. A finals del segle XVII i sobretot en el XVIII nasqueren les Acadèmies, grups d'estudiosos que establien una intercomunicació de les recerques personals i desenvolupaven unes activitats de cara a la Societat que la Universitat tradicional generalment no complia. A començament del nostre segle s'insinua una fórmula nova perquè hom in-

(1) Miquel Terradell: “L'I.E.C. es una cruïlla”. *Serra d'Or*, juliol-agost de 1978.

tueix que, de cara a la proliferació de les especialitats, cal crear centres nous amb una dinàmica més àgil. És el que representen a França, el *Centre National de la Recherche Scientifique*, a Madrid, el *Consejo Superior de Investigaciones Científicas* i a les repúbliques socialistes, malgrat el títol, les Acadèmies.

Però a pesar de la seva significació i de la importància de l'obra realitzada, segur que són una gran majoria els catalans que ignoren que és i què fa l'Institut; i també és molt possible que comparteixin aquest desconeixement alguns membres de les Filials que hi han ingressat sense saber ben bé què és una Filial de l'Institut. Però tots aquest motius, m'ha semblat que una reflexió sobre la nostra Institució no seria baldera en aquest moment.

Començem per les arrels

En el preàmbul del Decret de fundació (31 de juliol de 1907), signat per Prat de la Riba, podem llegir-hi: *"L'opinió pública (...) demana el restabliment i organització de tot lo que fa referència a la cultura genuïnament catalana, i seriem culpables (...) si no féssim el que depèn de nosaltres (...) organitzant institucions (...) i procurant que l'exemple de la Diputació el segueixin altres organismes. El primer dubte ha estat si convenia augmentar el personal i la consignació d'algun dels actuals organismes científics (...) o si era millor crear un organisme nou que precisament per ésser nou estigués més obligat a demostrar la seva activitat i li fossin més naturals fecundes iniciatives (...) amb la missió d'investigar i publicar treballs de caràcter històric, literari, jurídic sense perjudici d'ampliar-lo després a les altres ciències."*

Com veieu, la dedicació fundacional de l'Institut quedava limitada al camp que, per entendre'ns, en diem "lletres". Els membres inicials foren vuit: Jaume Massó i Torrents, Antoni Rubió i Lluch, Miquel dels Sants Oli-

ver, Joaquim Miret i Sans, Josep Puig i Cadafalch, Guillem M.ª de Brocà, Pere Coromines i Josep Pijoan. Per simple curiositat retinc que tot i trobar-se en una època encara romàntica i d'abrandament patriòtic, els nostres predecessors no treballaven de franc, com nosaltres. Per cada reunió tenien assignada una dieta de 25 ptes. amb la condició de no celebrar-ne més de quatre cada mes. I els treballs també eren retribuïts; quan hi predominava la feina de còpia eren pagats a 5 ptes. plana; si hi predominava la crítica o la investigació la retribució pujava a 8 ptes.

Aquest minúscul Institut va fer bona feina. Al cap de dos anys escassos de la seva fundació, Prat de la Riba se'n mostrava satisfet i deia: *"Així com la restauració dels Jocs Florals inaugurava el període de redempció (...) de la llengua catalana, la creació de l'Institut senyalava un nou període, el d'internacionalització de la llengua i la seva consagració com a instrument de cultura en la vida científica universal"*. Les paraules de Prat no són gratuïtes. El 1908 l'Institut ja havia establert relacions amb les principals corporacions científiques d'Europa. Marcel Dieulafoy presentava regularment les publicacions de l'Institut a l'Acadèmia de París. Sis dels seus membres fundadors recorregueren el mateix any Alemanya, Bèlgica, França, Grècia, Itàlia i Nord d'Àfrica on visitaren en conjunt una quarentena de corporacions amb les que ja hi havia relació i en totes hi trobaren un veritable esperit de fraternitat científica. I pocs anys després, el 1914, la Sorbona admeté solemnement el català amb la tesi d'Amadeu Pagès, rossellonès i membre corresponent de l'Institut, amb la introducció a les obres d'Ausias March.

Al cap de pocs mesos de constituït, l'Institut envia missions a les valls de Boí i d'Àneu per estudiar-hi les esglésies i les pintures romàniques; a Cogul per estudiar-hi les pintures rupestres; i a Calaceit per a excavar el poblat ibèric. Ja veieu, doncs, com des dels seus inicis, el camp de treball de l'Institut no s'ha cenyit al Principat. Tot seguit, el 1909,

comencen les publicacions: *"Documents per a la història de la cultura catalana medieval"* i *"Arquitectura romànica a Catalunya"*, de Puig i Cadafalch, Falguera i Goday, obra indispensable encara avui per a l'estudi del romànic.

El ritme de treball no podia ésser més viu ni el camp més vast. Llavors la cultura catalana, en el seu sentit més ampli, era com un edifici en plena ruïna, amb els carreus dispersos. L'arreplec era una necessitat urgent i els camins d'acció eren ben clars i expeditos. L'essencial era assentar les bases per a treballs ulteriors; i això no tenia espera.

El 1911 Prat de la Riba decreta la creació de dues noves Seccions, la Filològica i la de Ciències, comprnent aquest mot la Matemàtica, la Filosofia i les Ciències experimentals. Foren designats membres de la Secció que podem dir nostra, Miquel Fargas, ginecòleg, August Pi i Sunyer, fisiòleg, Esteve Terrades, enginyer, Ramon Turró, bacteriòleg i filòsof, Pere Coromines, economista, Bofill i Pichot, entomòleg i Eugeni d'Ors, filòsof. Per la mort de Fargas, aviat s'hi incorporà Eduard Fontserè, físic. Heus aquí el que els demanava Prat de la Riba: *"A més dels treballs d'investigació personal (...) i d'establir la instrumentació necessària per a moltes de les recerques científiques (...) donaran unitat d'impuls a les iniciatives escampades, relligant harmoniosament les institucions i fundacions ja existents"*. Aquesta funció coordinadora no hem d'oblidar-la en projectar el futur de l'Institut.

Pocs mesos després de la seva creació, la Secció Filològica establia d'acord amb les altres Seccions de l'Institut les normes ortogràfiques que posaren fi a l'anarquia que existia en aquest camp i començava l'arreplega de materials per a un diccionari general de la llengua i per a una gramàtica normativa.

La Secció de Ciències també treballà intensament en la constitució i promoció de serveis i laboratoris: Servei Geogràfic; Servei Geològic i Metereològic de Catalunya; Institut de Fisiologia; Laboratori d'Estudis supe-

riors de Física; Laboratori de Psicologia experimental. Tots aquests Serveis foren destruïts per Primo de Rivera. Se'n salvà l'Institut de Fisiologia que hagué de dur, però, una vida força condicionada. Recordo haver ajudat Bellido a traduir al castellà els rètols que hi havia als locals de l'Institut.

L'activitat editora de la Secció fou ja inicialment important: *"Arxius de la Secció de Ciències"* dels quals, el 1936, ja n'hi havia dotze de publicats; la *"Flora de Catalunya"*, de Cadevall, obra de gran ambició i encara vàlida; *"Fauna de Catalunya"*, començada el 1914; una col·lecció de *"Cursos de Física i Matemàtica"*, d'E. Terrades i una *"Biblioteca Filosòfica"*. El 1913 començaren a aparèixer els *"Treballs de la Societat de Biologia"* i els de la Institució Catalana d'Història Natural.

La Biblioteca de l'Institut

De bell antuvi l'obsessió de l'Institut fou la creació d'una Biblioteca i demana a la Diputació i Ajuntament que atorguin les provisions necessàries *"per tal de constituir els fons d'una Biblioteca que fos més tard la nacional de Catalunya"*. Cercant arguments per a *"justificar"*, si calia, la seva bibliofília el naixent Institut recorda que *"un Rei d'Aragó acabava les campanyes amb el canvi d'un llibre; un altre Rei moria deixant com a principal obra seva l'inventari de la nombrosa Biblioteca palatina"*. I continua dient: *"Els catàlegs de les col·leccions de la Reina Maria, del Duc de Calàbria, del Príncep de Viana demostren que aquell furor dels bibliòfils coronats per a la possessió de llibres el seguien els nobles i els barons de la terra"*. Podriem afegir que la Reina Margarida de Prades, reclosa a Perpinyà per mor del seu secret però legítim embaràs, demanava i reclamava imperiosament a Barcelona que li enviessin Titus Livius, *"car per nostres afers —deia— el necessitem en gran manera"*. L'afer no era altre que la seva solitud.

La Diputació i l'Ajuntament proveïren, i foren adquirides les col·leccions de Marià Aguiló i Mn. Cinto, molt notables ambdues, i nombrosos manuscrits; entre ells, un de la Crònica de Muntaner. El Cançoner provençal que havia pertangut a Pau Gil, fou posat a la venda per 20.000 ptes., a Saragossa. L'obra era importantíssima i el perill d'emigració, imminent. L'Institut no tenia els diners i com que ni la Diputació ni l'Ajuntament volgueren fer noves provisions, promogué una subscripció. Deu bibliòfils aportaren dues mil pessetes cadascun, i el manuscrit passà a la Biblioteca de l'Institut. Subratlla el prestigi que ha havia aconseguit la nostra corporació en tan poc temps, el fet que dos dels mecenes eren estrangers.

Vingueren donacions i llegats. Remarquem per la seva importància el llegat d'Aulèstia i Pijoan i les donacions d'Ignasi Bonsoms, de l'Arxiduc Lluís Salvador i del Ministeri d'Instrucció Pública de França. Les compres de llibres eren fetes sobre les propostes de les tres Seccions de l'Institut. Una adquisició notable fou la de les Homilies d'Organyà obtinguda del Museu del Parc per permuta amb objectes d'ús personal de Verdaguer. Al costat dels llibres i documents entraren a la Biblioteca nombroses fotocòpies de clàssics catalans dipositats en biblioteques estrangeres.

En un any la Biblioteca havia aplegat 200 manuscrits i més de 8.000 volums. El 1914 l'Institut celebrà el seu primer acte solemne, i fou —i no és estrany— l'obertura al públic del ric fons bibliogràfic i documental que havia reunit amb tant d'entusiasme i diligència. La Biblioteca de Catalunya havia nascut. I fa riure o fa pena veure que durant tant de temps hom hagi negat el dret de l'Institut a participar en la seva direcció.

Les èpoques de la supervivència

M'he entretingut en descriure la protohistòria de l'Institut perquè és l'etapa més signi-

ficativa de la seva vida en la qual respon amb escreix a les motivacions de la seva fundació i aporta més profit a una cultura tan decaïda com era en aquell moment la catalana. Aquesta cultura renaixia balbucejant encara en el moment que aparegué l'Institut, i aquest la conformà, la disciplinà, l'encarrilà i li obrí perspectives del més alt nivell. No solament va satisfer exigències sinó que en plantejà de més ambiciosos i en menà llur realització. Algú potser es pregunta: i no fou també l'etapa més gloriosa? Jo no gosaria dir rotundament que sí i, sense esperit victimitista, meditaria sobre el mèrit de la supervivència durant dues èpoques aferrissadament adverses. El 1923 començà la primera. Dissolta la Mancomunitat, la Diputació suprimí el suport econòmic a l'Institut i s'incautà, com ja he dit, de tots els Serveis que aquest havia creat. Si pogué mantenir una activitat bàsica fou gràcies al mecenatge privat. Francesc Cambó i Rafael Patxot foren els mecenes constants i generosos.

El 1930, caigut Primo de Rivera, la Diputació presidida per Maluquer i Viladot tornà a emparar l'Institut. Repregué la dotació i, a més, el declarà completament autònom alliberant-lo de la servitut que contenia el decret fundacional segons el qual els plens de l'Institut on s'havien de prendre acords amb implicacions econòmiques havien d'ésser presidits pel President de la Diputació o per un diputat que el representés. I l'any següent, el 30 de març de 1931 —15 dies abans de la proclamació de la República— s'escaigué una de les efemèrides més transcendents de la vida de l'Institut: el lliurament de l'Hospital de la Santa Creu per a seu de l'Institut i de la Biblioteca de Catalunya. L'edifici era propietat de l'Ajuntament que el cedí a perpetuïtat, mentre la Diputació es comprometia a aportar el suport econòmic indispensable. El Comte de Güell, alcalde de la Ciutat, va dir: *"Faig vots perquè el jovent que aquí es formi, en descansar de la lectura, alci la mirada als arcs gòtics d'aquestes naus i així moduli el seu esperit en l'esperit vera-*

ment català”. I en la resposta de Puig i Cadafalch, President de l'Institut, hi ha els següents paràgrafs: “*Hem introduït a l'estudi un mètode més sever (...) que per primera vegada ha fet penetrar la ciència catalana a les Acadèmies i Universitats del món vell i del món nou*”. “*Com tots els pobles que renaixen hem començat per l'estudi del jo col·lectiu: per la història i per la filologia*”.

Entre el 1931 i el 1939 el govern de la Generalitat amplià generosament l'ajuda a l'Institut.

El reconeixement reial

No val la pena de rememorar el 1939 i tants anys següents. Si que la valdria seguir pas a pas la vida clandestina i la lenta però ininterrompida recuperació de l'Institut, completament oblidat i sovint entrebancat per les institucions de govern. Si volia ésser fidel, el record ens ocuparia massa estona; i potser també cal deixar a segon terme, sense oblidar-les, les etapes amargues. No caiguéssim en el masoquisme. Amb tot, no seria just deixar de consignar el deure de profunda i permanent gratitud que mereixen el Sr. Ramon Aramon, artífex fonamental de la supervivència de l'Institut, i els mecenes, sovint anònims, que la feren possible; al davant de tots, Omnium Cultural.

Després d'alguns tímids reconeixements de Presidents anteriors, la ignorància i el dessemprar oficials s'acabaren amb la presència de Samaranch al cap de la Diputació de Barcelona. Gràcies a la seva bona disposició i als bons oficis del diputat Marcel·lí Moreta arribaren ajudes importants que permeteren eixamplar l'activitat de l'Institut. Però la seva situació jurídica continuava tan incerta com abans fins que arribà, sense esperar-lo, el reconeixement reial pel decret de 26 de novembre de 1976. Valor del decret? És evidentment una cuirassa davant ulteriors agressions; però el més important és que sorprenentment accepta d'una manera

explícita que l'àmbit d'actuació de l'Institut s'estendrà a totes les terres de llengua i de cultura catalanes. I també és molt possible que fos el determinant de la decisió de la Diputació de retornar a l'Institut els locals que li usurpà el 1939. Però les subvencions arribades del Ministeri han estat irrisòries. De cara a l'exterior, jo penso —i així ho vaig dir en una entrevista per televisió— que el prestigi de l'Institut no li vindrà del reial decret sinó del valor de la seva obra.

La següent efemèride fou la devolució de la Casa de Convalescència de l'Hospital de la Santa Creu, seu de l'Institut del 1931 al 1939. La cerimònia tingué lloc el 12 de juliol de 1977. Hi fou firmat un conveni entre l'Ajuntament, la Diputació i l'Institut pel qual l'Ajuntament confirma la cessió feta el 1931, la Diputació li restitueix els locals que il·legalment ocupava, es compromet a realitzar les obres d'instal·lació necessàries i a incrementar les subvencions que permetin el funcionament de l'Institut. A més, ambdues Institucions reinstauren el Patronat de la Biblioteca de Catalunya en la qual l'Institut tenia una part decisiva.

El present de l'Institut

Aposentat l'Institut, assegurada a bastament —si no esplèndidament— la seva subsistència, calia una reflexió sobre la idoneïtat de la seva estructura. Dos fenòmens que s'havien anat forjant ens hi obligaven: la importància creixent de les Filials i el progressiu aprofundiment i la ininterrompuda diversificació de les especialitats científiques. En el moment de què parlo (1975) existien com a Filials la Societat Catalana de Biologia, la Institució Catalana d'Història Natural, la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, la de Geografia, la d'Estudis Històrics, la d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, la d'Estudis Litúrgics i la de Musicologia. Després se n'han constituït cinc més: Amics de l'Art Romànic, So-

cietat Catalana de Numismàtica, la d'Ordenació del Territori, la d'Estudis Clàssics i la de Filosofia. Entre totes compten amb uns quatre mil socis; quatre mil estudiosos que col·laboren amb l'Institut, que comparteixen la seva ambició de dotar Catalunya d'un instrument propi i adequat al servei de la investigació. Aquesta realitat, tan falaguera, imposava un deure urgent: coordinar les Societats amb les respectives Seccions de què depenien i cercar una dinàmica paral·lela entre unes i altres.

Això és el que intentàrem dur a terme entre 1976 i 1978. El Reglament vigent fins llavors establia un nexa entre les Seccions, el Ple i les Filials: un membre de la Secció, proposat per aquesta i aprovat pel Ple, formava part de la Junta de la Filial amb el nom de Delegat. La connexió que així s'establia era molt poc operativa i podia crear la idea que el Delegat era una mena de Supervisor. Com a primer pas per encarrilar el problema, el 1976 creàrem la Junta Coordinadora de les Filials, constituïda pel President i Secretari de cadascuna i el President i Secretari de l'Institut. La Junta no tenia per finalitat coordinar activitats científiques (l'heterogeneïtat de disciplines no ho permetia) sinó els aspectes organitzatius i editorials; i recollir suggeriments per a ulteriors connexions. I he de confesar que també ens captivava la idea que els contactes entre el directius podrien crear un esperit d'emulació que anés reduint les diferències d'activitat entre unes i altres. El segon pas —i aquest més decisiu— fou donat al ple del 18 de febrer de 1977. La Secció de Ciències hi va proposar i el Ple va admetre que els Presidents de les Filials formessin part amb veu i vot de la Secció a títol de Membres agregats. De llavors ençà la relació entre les Seccions i les Filials és assídua, productiva i satisfactòria per a tothom.

El segon problema que havíem de resoldre era l'adaptació de les Seccions a la progressiva diversificació de les disciplines. El 15 de gener de 1977 escrivia: “...*L'actual composició de l'Institut no reflecteix ni el ventall ac-*

tual de la ciència ni el de les generacions ni el de la Geografia. Cal rompre, per tant, aquest mite del “numerus clausus” de membres i aquesta absurda paritat numèrica entre les diverses Seccions”. La idea topava amb la lletra dels Estatuts. Proposar-ne una reforma no era acceptable, pocs mesos després del reconeixement reial i promulgació de l'Estatut vigent fins llavors. Però els nostres companys juristes cregueren que podíem interpretar liberalment un articulat no prou precís. Calia donar-li elasticitat perquè calia que l'Institut pogués incorporar representants de noves disciplines i enriquir la representació de les clàssiques amb les personalitats de relleu que anessin destacant-se. Ultra llur col·laboració personal, ells havien de consolidar la connexió de l'Institut amb els centres de recerca i estudi que en tot moment es trobin en plena activitat. Amb aquest esperit, el 1968 havia estat creada la Secció de Filosofia i Ciències Socials. Venia a ésser un desdoblament de la primitiva Secció de Ciències i tenia per objecte estudiar la filosofia, el dret, l'economia, la geografia, la pedagogia i les disciplines afins.

Pero amb això no n'hi havia prou. Calia engrandir l'ampliació i es nomenà una ponència per a proposar-ne les línies bàsiques. Aquesta ponència i subseqüentment el Ple acordaren que les Seccions proposarien una llista de les disciplines que havien de completar-les. Aprovades que foren aquestes llistes, les Seccions presentaren la relació de les personalitats que havien d'incorporar-s'hi com a membres Agregats, amb tots els drets al si de les Seccions i amb veu però sense vot en els Plens. Aquest “sense vot” —que hem hagut d'admetre per no vulnerar els Estatuts— és una recança per a nosaltres els “Numeraris” que sentim revifar cada vegada que en el Ple s'ha de procedir a una votació preceptivament nominal. Els primers nomenaments de nous membres es produïren en el Ple del 17 de juny de 1978.

L'ampliació era un fet. La Secció Històrico-Arqueològica passà de set membres a dot-

ze, la de Ciències a vint-i-dos, la de Filosofia i Ciències Socials a nou. La Filològica, potser per la seva homogeneïtat, no considerarà oportú d'augmentar els seus membres.

Si algú pensava que aquesta remodelació no s'avenia prou amb les intencions fundacionals, li retreuria que el mateix Prat de la Riba, el 1911, renovà l'estructura de l'Institut i que en el decret de creació va escriure aquestes paraules: “(...) *els interessos de la ciència exigeixen una especialització cada vegada més rigorosa*”.

Una altra ampliació intentàrem dur a terme: l'extensió de les activitats de l'Institut als altres Països Catalans. Ens hi impel·lia el desig i ho permetia el text del real decret de reconeixement. No era una ambició inèdita sinó que hauria reprès les primitives realitzacions de la nostra corporació quan comandava els estudis arqueològics a Mallorca, Menorca, Cogul i Calaceit.

Però no hi reeixírem; i crec que és un dels objectius prioritaris de l'Institut, avui i demà. Les possibilitats són obertes i comptem amb grups de valencians i d'illencs que hi col·laborarien entusiàsticament; però les dificultats no poden ésser minimitzades. I penso que les Filials podrien ajudar-hi molt si aconseguen de crear fora del Principat entitats homònimes i n'obtenien l'adhesió que permetés una ulterior coordinació en el treball. Vosaltres teniu la paraula.

Aquest és el present de l'Institut; i penso que el fa prou apte per encarar-se amb les perspectives actuals. Avui ens trobem davant una nova etapa de la nostra vida col·lectiva que comporta la possibilitat d'encarrilar la recerca i l'absoluta necessitat de fer-ho. Sempre hem de tenir ben present que la recerca és una activitat bàsica en la vida de qualsevol país perquè influeix decisivament sobre el seu nivell de vida intel·lectual i material. Com en tants d'altres aspectes de l'ordenació nacional, la visió de Prat de la Riba era diàfana: “*Catalunya no té primeres matè-*

ries; per tant, només pot subsistir dominant la tècnica”. La resignació de les nostres empreses a pagar *royalties* en comptes de promoure la recerca de tècniques originals ha estat lamentable i ruïnosa. Per això Prat creà la Univeristat Industrial, entorpidida substancialment a partir del 1923.

Ara cal que reprenguem la idea de Prat de la Riba i ens llancem a promoure la investigació plantejant-la de cara a les necessitats immediates del país. Aquesta acció comporta tres aspectes: la inspiració, la coordinació i la realització. La primera —essencialment política— ha de fixar els objectius. En un país i en un moment donat, els objectius de la recerca no poden ésser els mateixos que en un altre moment i un altre país. Cal establir una escala de prioritats en funció de la conveniència pública i de les possibilitats. Catalunya no té prou pes demogràfic ni econòmic per encarar-se simultàniament a tota mena d'investigacions. Per tant, ha d'acceptar la divisió nacional i internacional del treball científic i mirar d'aprofundir el seu sector. Entre els països petits, Suïssa parla decisivament en el sector de la química farmacèutica, en el de l'alimentació i en el de la metal·lúrgia d'alta precisió; Israel compta amb l'Institut Weizmann, el més qualificat en investigació agronòmica; i el petit Principat de Mònaco ha creat un dels millors centres mundials de recerca oceanogràfica. També Catalunya podria ésser un d'aquests petits països sectorialment capdavanter.

En el camp de la realització hem de compartir les propostes de l'àmbit de recerca del Congrés de Cultura Catalana: aconseguir un nivell òptim d'investigadors a través de la professionalització, l'agilitat i la concentració d'esforços. Tot evitant la burocratització, l'investigador ha d'ésser un autèntic professional estintolat en una reglamentació que li garanteixi l'estabilitat i la remuneració adequada. L'amateur i el passavolant, per molt preparats que siguin, constitueixen un dels pitjors entrebancs a la investigació ben feta.

És en la faceta de la coordinació on ha d'intervenir l'Institut a través del Consell per a la investigació científica i tecnològica emanat de la Generalitat. És en aquest centre neuràlgic on la nostra corporació ha de demanar el lloc de treball que li pertoca no com a recompensa que pugi merèixer per haver mantingut durant setanta cinc anys —dels quals més de quaranta anys han estat molt difícils— una continuïtat de presència i d'inspiració, sinó per esperit de servei.

Amb la reestructuració que hem dut a terme, l'Institut demostra que sent la greu responsabilitat que pesa el seu damunt i que amb una afinada exigència es disposa a fer-se'n digne. En els moments decisius de la vida d'un poble l'exigència ha de començar per hom mateix, i caldria que aquesta actitud de l'Institut fos compartida per tots els responsables de la cultura i del govern del nostre país. I cal també que els estudiosos de tots els camps s'hi aboquin generosament. Hem d'ésser conscients de la necessitat ineludible de mantenir i d'estimular una cultura i una tecnologia; si no aconseguim de remunerar-les a un nivell suficient Catalunya perdria les millors oportunitats per aixecar el seu nivell de vida i la millor raó per legitimar les seves reivindicacions.

COMPOSICIÓ ACTUAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Secció Històrico-Arqueològica

Membres numeraris: Joan Ainaud i de La-sarte (Art), Miquel Coll i Alentorn (Història medieval), Josep M. Font i Rius (Història del Dret), Miquel Terradell i Mateu (Arqueologia), Manuel Mundó i Marcet (Paleografia), Emili Giralt i Raventós (Història Moderna i

Contemporània), Joaquim Molas i Batllori (Literatura Contemporània). *Membres agregats:* Joan Fuster i Ortells (Literatura), Joan Maluquer de Motes (Prehistòria), Jordi Nadal i Oller (Història Econòmica), Pere de Palol (Arqueologia Paleocristiana i Protomedieval), Joan Vernet (Història de la Ciència).

Secció de Ciències

Membres numeraris: Josep Alsina i Bofill (Medicina), Lluís Solé i Sabarís (Geologia), Oriol de Bolós (Botànica), Josep Teixidor i Batlle (Matemàtica), Enric Cassasas i Simó (Química), Josep Laporte i Salas (Farmacologia), Enric Ras i Oliva (Enginyeria Elèctrica). *Membres agregats:* Heribert Barrera i Costa (Química Inorgànica), Carles Bas i Peired (Zoologia), Eduard Bonet i Gumí (Càlcul de Probabilitats i Estadística), Creu Casas i Sicar (Criptogàmia), Manuel Castellet i Solanas (Àlgebra), Josep Castells i Guardiola (Química Orgànica), Gabriel Ferraté i Pascual (Enginyeria i Informàtica), Ramon Folch i Guillén (Ecologia Vegetal), Ramon Margalef i López (Ecologia), Antoni Prevosti i Pelegrín (Genètica), Oriol Riba i Arderiu (Sedimentologia), Manuel Ribas i Piera (Urbanística), Josep Vaquer i Timoner (Geometria Diferencial), Josep Vigo i Bonada (Fitogeografia), Enric Freixa i Pedrals (Enginyeria Industrial).

Secció Filològica

Membres numeraris: Ramon Aramon i Serra (Filòleg), Pere Bohigas i Balaguer (Filòleg) Joan Corominas i Vigneau (Lingüista), Francesc de B. Moll (Lingüista), Antoni M. Badia i Margarit (Lingüista), Joan Bastardes i Parera (Lingüista), Jordi Carbonell i Ballester (Filòleg). *Membre adjunt:* Joan Veny i Clar (Lingüista). *Membres emèrits:* Josep M.ª de Casacuberta (Filòleg), Josep Vicenç Foix (Poeta).

Secció de Filosofia i Ciències Socials

Membres Numeraris: Ramon Faus i Esteve (Dret familiar i Successori), Joan Sardà i Dexeus (Economia), Ramon Trias i Fargas

(Economia), Eusebi Colomer i Pous (Filosofia), Raimon Noguera i Guzman (Dret), Josep Iglésies i Fort (Geografia), Joan Triadú i Font (Pedagogia). *Membres adjunts:* Josep Muntaner i Pasqual (Economia), Carles A. Gasòliba i Böhm (Economia).